

Naturvärdesinventering Tångeröd, Hövik, Tjörns kommun

2016-11-15

Naturvärdesinventering Tångeröd, Hövik, Tjörns kommun

2016-11-15

Beställare: Tjörns kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
471 80 Skärhamn

Beställarens representant: Laura Santana

Konsult: Norconsult AB
Box 8774
402 76 Göteborg

Uppdragsledare och handläggare: Ola Sjöstedt

Uppdragsnr: 104 35 41

Filnamn och sökväg: n:\104\35\1043541\5 arbetsmaterial\01
dokument\1\naturvärdesinventering tångeröd, hövik.doc

Omslagsfoto: Mycket grov ek (ca 3,4 m i stamomkrets) vid
nyckelbiotop väster om Tångerödsvägen

Kvalitetsgranskad av: Mattis Jansson

1. Uppdraget

Uppdraget har inneburit att genomföra en naturvärdesinventering som underlag till en detaljplan för Tångeröd 2:18 och del av Hövik 5:1, Tjörns kommun (se översiktskarta *figur 1*). Arbetet har utförts på uppdrag av samhällsbyggnadsförvaltningen, Tjörns kommun genom Laura Santana.

2. Arbetets bedrivande

Naturvärdesinventeringen har utförts av biolog Ola Sjöstedt vid Norconsult AB. Inventeringen har utförts enligt svensk standard (SS199000:2014) med detaljeringsgraden ”Medel”, samt med tilläggen ”Naturvärdesklass 4”, ”Värdeelement” och ”Biotopskydd”. Förutom inventering i fält har en genomgång gjorts av tidigare dokumenterade naturvärden i området. Fältinventeringen utfördes den 26 oktober 2016.

Figur 1. Översiktskarta med inventeringsområdets läge.

3. Naturförhållanden

Inventeringsområdet består av en uppodlad dalgång som inramas av skogsklädda bergsområden i väster och öster. Odlingsmarken används idag som betesmark eller är stadd i igenväxning. Ännu på 1970-talets ekonomiska karta redovisas marken som åkermark. Sannolikt sträcker sig områdets historik som odlingsmark flera hundra år tillbaka i tiden.

De omgivande bergsområdena har tidigare utgjort gemensamma utmarker som betades, och var då betydligt mer trädfattiga än vad de är idag. Skogsmarken i östra delen av inventeringsområdet består av blandskog med främst björk, ek och tall där lövträden till största delen är medelgrova medan tallarna på sina ställen är relativt grova. I skogen förekommer rester av stenmurar och enstaka exemplar av betesgynnade arter som stagg och knägräs, vilka minner om markens tidigare nyttjande. Skogsmarken som finns väster om Tångerödsvägen domineras av ek och hassel där inslag finns av mycket grova ekar. Den största uppmättes till 4,8 meter i stamomkrets i brösthöjd. Denna liksom de andra riktigt grova ekarna har en gång stått betydligt mer öppet, och marken i det som nu är en ek/hasselskog har sannolikt utnyttjats för slätter en gång i tiden.

En liten bäck rinner mot norr genom ek/hasselskogen, under Tångerödsvägen och en kort sträcka genom den öppna marken öster om vägen innan den försvinner ner i en kulvert under bostadsområdena i norr. Bäckens kallas i vattenöversikten för Tjörns kommun (1993) för Tångerödsbäcken. Den har ett litet avrinningsområde och mynnar vid Höviksnäs.

Tångerödsvägen är byggd i relativt sen tid. Vägen har ganska breda slänter på vilka det inte verkar ha tillförts några näringsrika jordmassor. Detta har skapat en ganska blomrik och artrik miljö som bl a lockat till sig flera intressanta fjärilsarter (se vidare beskrivningen av naturvärden i område B i kapitel 4).

De före detta åkermarkerna i området utnyttjas idag till stor del för bete.

Rester av stenmurar finns på sina ställen i skogsområdet i bergen öster om Tångerödsvägen. Stenmurarna tillkom ofta i samband med laga skifte på 1800-talet då många nya ägogränser behövde markeras i landskapet.

4. Naturvärden

Tidigare dokumenterade naturvärden

En genomgång har gjorts av det naturvårdsunderlag som finns hos länsstyrelsen och kommunen samt av annat relevant underlagsmaterial (Länsstyrelsen Västra Götaland 2016, Skogsstyrelsen 2016, Tjörns kommun 2008, Jonasson 2009). Ek/hasselskogen väster om Tångerödsvägen är bedömd som en nyckelbiotop av skogsstyrelsen. Skogen beskrivs som en ädellövnaturskog med dominans av ek. Nyckelbiotopen finns också dokumenterad som ett naturvärde enligt klass 2 (på en skala från 1-3) i naturvårdsprogrammet för Tjörns kommun. Flera av ekarna i och vid nyckelbiotopen är dessutom angivna som skyddsvärda träd av länsstyrelsen.

Tångerödsbäcken omfattas på den aktuella delen av strandskydd längs en 50 meter bred zon. Området finns i övrigt inte dokumenterat i genomgången naturvårdsunderlag.

Skyddade, rödlistade och naturvårdsintressanta arter

En genomgång har gjorts av uppgifter i artrapporteringsystemet Artportalen (2016). Två rödlistade arter finns rapporterade från området. För förklaring av rödlistade arter, hotkategorier m m, se faktaruta på sid 8. Båda rödlistade arterna är fjärilar som 2015 noterats längs Tångerödsvägen. Det är dock något oklart om de setts inom inventeringsområdet eller vid vägens sträckning längre söderut. Arterna är violettkantad guldvinge *Lycaena hippothoe* (NT) och sexfläckig bastardsvärmare *Zygaena filipendulae* (NT). Båda arterna är knutna till blomrika ängsmarker.

I övrigt kan nämnas att signalarten läderskål *Encoelia furfuracea* rapporterats från nyckelbiotopen väster om vägen år 2001. I samband med fältinventeringen 2016 noterades även signalarten kantarellmussling *Plicaturopsis crispa* från detta område liksom gammelgranlav *Lecanactis abietina* på en ek.

Under fältinventeringen 2016 noterades också enstaka exemplar av ask *Fraxinus excelsior* (EN) och ett exemplar av alm *Ulmus glabra* (CR) i området. Askarna förekom i form av medelgrova träd på spridda platser i närheten av husen i nordöstra delen av inventeringsområdet. Almen var ett knappt medelgrovt träd som växte i den södra delen av nyckelbiotopen väster om Tångerödsvägen. Både ask och alm är rödlistade p g a att de är kraftigt drabbade av sjukdomar, askskottsjuka respektive almsjuka, vilka medför risk för utslagning av större delen av de svenska bestånden av arterna (www.artdatabanken.se). På grund av att träden var avlödade vid inventerings-

tillfället var det svårt att avgöra om träden i området var drabbade. Vissa av askarna såg dock inte helt friska ut.

Vidare noterades på enstaka platser i den västra kanten av skogsområdet, öster om Tångerödsvägen, stagg *Nardus stricta* och knägräs *Danthonia decumbens*. Båda utgör signalarter för ängs- och betesmarker, men är i detta fall kvarstående sedan tidigare perioder av beteshävd.

Några fridlysta eller andra skyddade arter enligt Artskyddsförordningen noterades inte under fältinventeringen, och finns heller inte rapporterade från området sedan tidigare.

Det är inte helt ovanligt att hitta tuvor av stagg i skogs- och hållmarksområden som förr i tiden utnyttjades för bete. Dessa staggtuvor förekom tillsammans med knägräs i kanten av skogsområdet öster om Tångerödsvägen.

FAKTARUTA

Skyddade arter

Artskyddsförordningen omfattar bestämmelser för skyddade djur- och växtarter. Enligt förordningen är det bl a förbjudet att döda eller störa vissa djurarter som finns förtecknade i förordningens bilaga samt att skada eller förstöra dessa djurs fortplantningsområden eller viloplats. Exempel på sådana arter är större vattensalamander, åkergröda, hasselsnok och läderbagge. Förordningen tar även upp andra arter, men för alla arter gäller inte samma starka skydd. För vissa arter som omfattas av EU:s habitatdirektiv finns även ett krav att speciella bevarandeområden (dvs Natura 2000-områden) skall utses.

Fridlysta arter

Naturvårdsverket och länsstyrelserna har upprättat särskilda föreskrifter om fridlysta arter i landet eller delar av landet. Dessa arter är skyddade mot exempelvis plockning, insamling och viss markexploatering. Alla grod- och kräldjur, fladdermöss och orkidéer är exempel på djur- och växtgrupper som är fridlysta i hela landet. Blåsippa är exempel på en art som har olika regler för olika delar av landet. En markexploatering som riskerar att skada fridlysta arter kräver att man ansöker om dispens hos länsstyrelsen.

Rödlistade arter

ArtDatabanken, som är en för Sveriges lantbruksuniversitet och Naturvårdsverket gemensam enhet, har via olika flora- och faunavårdskommittéer angivit vilka svenska växt- och djurarter som bör klassas som hotade eller missgynnade. Dessa arter kallas gemensamt för rödlistade arter. Arterna anges i sex kategorier och följer det system som Internationella Naturvårdsunionen (IUCN) presenterat för global rödlistning:

- RE. Försvunnen (Regionally Extinct)
- CR. Akut hotad (Critically Endangered)
- EN. Starkt hotad (Endangered)
- VU. Sårbar (Vulnerable)
- NT. Nära hotad (Near Threatened)
- DD. Kunskapsbrist (Data Deficient)

Signalart

En art vars förekomst signalerar att miljön där den påträffats kan ha höga naturvärden kallas ibland signalart. En lista av signalarter har sammanställts av Skogsstyrelsen och dessa används som stöd vid inventering av nyckelbiotoper, dvs skogsmiljöer med höga naturvärden. Signalarterna omfattar kärlväxter, lavar, mossor och svampar eftersom dessa grupper lämpar sig bäst för inventering av nyckelbiotoper. De krav som en signalart skall uppfylla är enligt Skogsstyrelsen:

- Någorlunda vanlig med en jämn utbredning så att arten ofta finns där naturvärdet är högt.
- Starkt knuten till skogsbiotoper med höga naturvärden. Arten påträffas sällan där naturvärdet är lågt.
- Lätt att upptäcka i fält.
- Kan identifieras i fält. Saknar närstående förväxlingsbara arter.

En förteckning över signalarter för ängs- och betesmarker har tagits fram av Jordbruksverket.

Indikatorart

En indikatorart är en art som indikerar en speciell företeelse eller kvalitet i en miljö, vilket i sig inte behöver vara förknippat med höga naturvärden. Indikatorarter som indikerar naturvärden har i princip samma betydelse som begreppet signalart.

Bedömning av naturvärden

Utifrån fältinventeringen och genomgången av befintligt naturvårdsunderlag har en bedömning av områdets naturvärden gjorts. Bedömningen har gjorts i enlighet med svensk standard för naturvärdesinventering (SS199000:2014). Bedömningsmetoden klassificerar naturområden enligt följande fyra värdeklasser, där naturvärdesklass 4 är ett tillägg till grundutförandet:

- Naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde
- Naturvärdesklass 2 – högt naturvärde
- Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde
- Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde

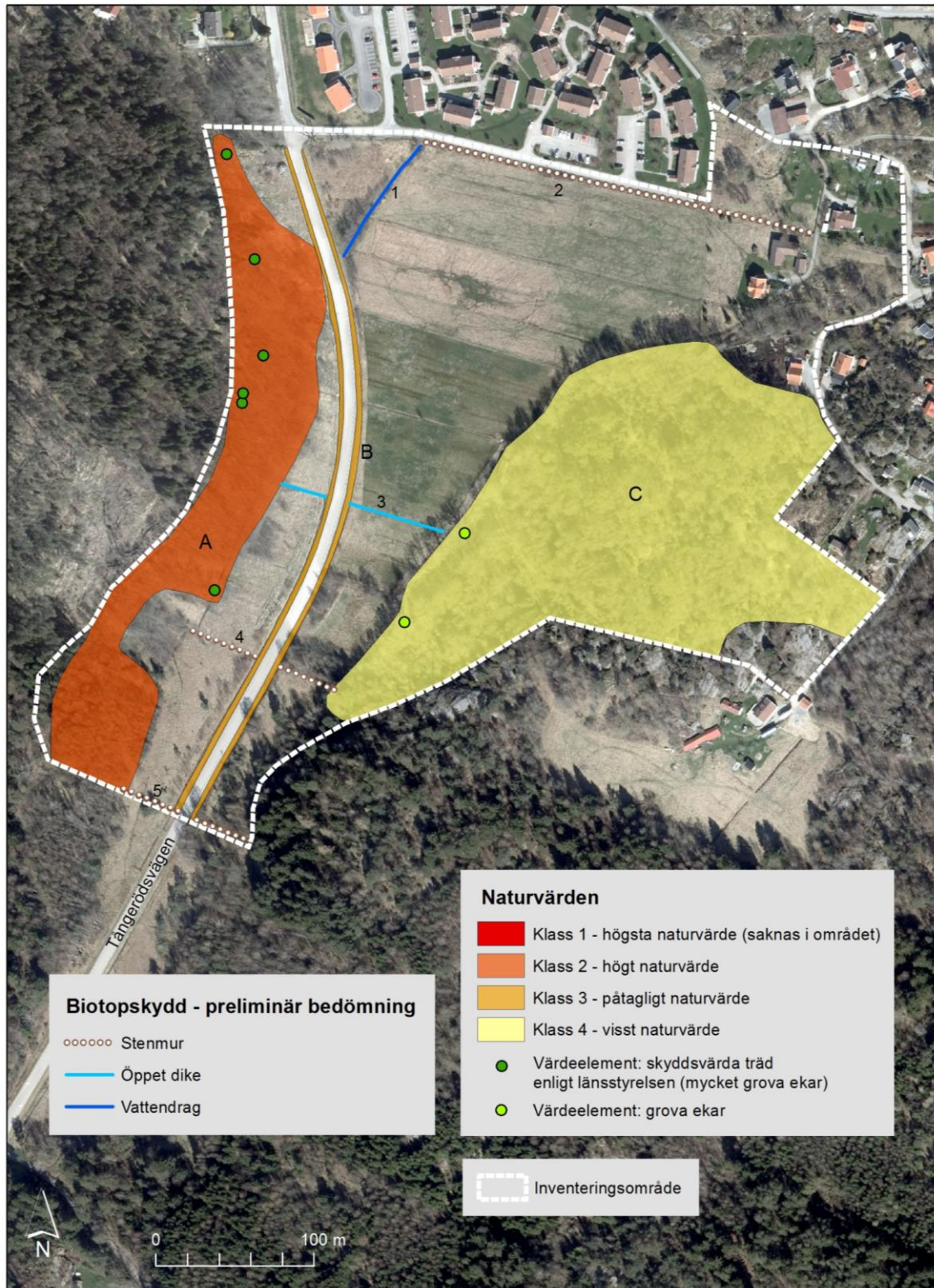
Naturområden bedömda inom någon av de fyra värdeklasserna kan anses ha förhöjda naturvärden i förhållande till natur som inte uppfyller kriterierna för att bli klassad.

Utöver dessa fyra värdeklasser skall även sådant landskapsobjekt avgränsas i den mån sådana finns, d v s större områden som i sin helhet har betydelse för biologisk mångfald på landskapsnivå. För närmare förklaring av vad de olika naturvärdesklasserna innebär, se *bilaga 1*.

Inom inventeringsområdet bedöms tre områden som naturvärdesobjekt med förhöjda naturvärden. Områdena bedöms enligt naturvärdesklass 2, 3 respektive 4, se *figur 2*. Inventeringsområdet bedöms inte beröras av något landskapsobjekt.

Nedan följer en kort beskrivning av respektive delområde som bedömts ha förhöjt naturvärde. Angivna naturtyper följer benämningarna enligt svensk standard för naturvärdesinventering.

Naturvärden Tångeröd

Figur 2. Bedömda naturvärdesobjekt och bedömt biotopskydd Tångeröd.

A. Nyckelbiotop

Naturtyp: Skog och träd

Naturvärdesklass: 2 (högt naturvärde)

Värdeelement: Mycket grova ekar

Ekdominerad lövskog bedömd som nyckelbiotop av skogsstyrelsen. Största delen av skogen består av ek med stort inslag av hassel. Genom denna del rinner en bäck. Här finns ett flertal mycket grova ekar, varav den största uppmättes till 4,8 meter i stamomkrets. Alla ekar markerade som värdeelement inom område A i figur 2 har en stamomkrets på över 3 meter. Den sydligaste delen av området har en annan karaktär och kan betecknas som blandskog med björk, ek, klibbal, hassel, gran och tall. Flera av träden här är högvuxna och skogen relativt gles och flerskiktad. I den ekdominerade delen av skogen har tidigare signalarten läderskål noterats. Vid fältinventeringen noterades även kantarellmussling och gammelgranlav. Den senare räknas normalt inte som en signalart, men när den som här växer på ek, bedöms att även den har ett signalvärde. Troligen hyser området ytterligare skyddsvärda och naturvårdsintressanta arter.

Den största eken i område A mäter 4,8 meter i stamomkrets. Ett bättre område för en förskola att använda för sina aktiviteter är svårt att tänka sig.

B. Vägkanter längs Tångerödsvägen

Naturtyp: Infrastruktur

Naturvärdesklass: 3 (påtagligt naturvärde)

Värdeelement: -

Tångerödsvägen är utbyggd i relativt sen tid, varför gräsmarkerna i vägens slänter inte har någon lång historik. Trots det är slänterna relativt blomrika, vilket lockat till sig en intressant fjärilsfauna (Artportalen 2016). Detta beror sannolikt delvis på att några näringsrika jordmassor inte verkar ha påförts slänterna. Förekomsten av de rödlistade arterna violettekantad guldvinge och sexfläckig bastardsvärmare tyder också på att slåttarna av vägkanterna inte utförs alltför tidigt på säsongen. Dessutom är vägs slänterna längs vägen relativt breda, vilket innebär att den sammanlagda arealen öppen, blomrik gräsmark blir ganska stor. Fältinventeringen i slutet av oktober var för sent på säsongen för att kunna göra en samlad kontroll av växtarterna längs vägen, men en del arter kunde trots allt noteras. Här kan t ex nämnas gökärt, rödklöver, skogsklöver, käringtand, daggekåpa, gråfibbla, flockfibbla och svartkämpar. Detta är botaniskt sett inte några exklusiva arter, men flera av dem är värdefulla nektarkällor för fjärilar och humlor. Käringtand är dessutom värdväxt för den sexfläckiga bastardsvärmarens larver.

Fortfarande i slutet av oktober blomrade rödklöver i vägkanterna längs Tångerödsvägen. Slänterna längs vägen är relativt breda på båda sidor vägen, och floran lockar till sig en artrik fjärilsfauna.

C. Blandskog

Naturtyp: Skog och träd

Naturvärdesklass: 4 (visst naturvärde)

Värdeelement: Grova ekar, relativt grova tallar

Blandskogsområde med främst björk, ek och tall. Lövträden dominerar i de västra delarna närmast de öppna markerna medan inslaget av tall ökar längre upp på höjderna. Merparten av träden är upp till medelgrova, men en del av tallarna är relativt grova. I kanten mot den öppna marken i väster finns dessutom två grova ekar, vars stamomkrets uppmättes till 2,5 m respektive 2,7 m (se *figur 2*). Området har sannolikt en historik som betad utmark. Spridda rester av betesgynnade arter som stagg och knägräs förekommer fortfarande. Området har ett visst inslag av död ved i form av lågor och högstubbar. Inslagen av en del äldre träd, död ved och flerskiktade avsnitt gör sammantaget att området bedöms ha ett förhöjt naturvärde enligt naturvärdesklass 4.

Förutom ett visst inslag av äldre tallar börjar blandskogen i område C få inslag av en del död ved i form av björkhögstubbar och björklågor.

Biotopskydd

Biotopskydd enligt 7 kap 11 § miljöbalken gäller generellt för vissa objekt i jordbrukslandskapet. Inom inventeringsområdet förekommer stenmurar, öppna diken och ett vattendrag. Huruvida dessa ska anses omfattas av biotopskyddet avgörs bl a av om marken som de finns på eller gränsar till kan bedömas som jordbruksmark. I vissa fall kan detta vara svårt att bedöma då flera av de öppna markerna befinner sig i olika grader av igenväxning. De områden som avgränsats i *figur 2* har tillsvidare bedömts kunna omfattas av biotopskydd, men beträffande det öppna diket väster om Tångerödsvägen och stenmurarna längst i söder på båda sidor vägen är bedömningen osäker. Lövsly har börjat växa upp på delar av marken, men samtidigt verkar visst bete fortfarande förekomma, åtminstone öster om vägen. Ifall objekten kommer att påverkas av ingrepp bör samråd ske med länsstyrelsen gällande deras status som biotopskyddsobjekt och vilken hänsyn som kan tas.

Biotopskyddsobjekten kan också betraktas som värdeelement enligt svensk standard för naturvärdesinventering.

Det kan också nämnas att det löper en stenmur i kanten av skogen öster om Tångerödsvägen. Denna ligger omkring 5-10 meter in i skogen, och bedöms därför inte omfattas av biotopskyddet då den inte ligger i eller i gränsen mot jordbruksmark.

Tabell 1. Beskrivning av biotopskyddsobjekt.

Biotopskyddsobjekt	Typ och beskrivning
1	Vattendrag (Tångerödsbäcken) som gränsar mot svagt hävdade beteshagar på före detta åkermark. Bäckens kantas av klen till medelgrov klibbal.
2	Stenmur som sträcker sig längs Övergårdsvägen. En stor del av stenmuren är helt övervuxen av vegetation i form av älggräs, hallon, nässlor m m. Längst i öster är den dock mer synlig.
3	Dike som sträcker sig på båda sidor Tångerödsvägen. Diket är förhållandevis litet och igenvuxet. Öster om vägen gränsar diket mot svagt hävdad betesmark medan betet väster om vägen verkar ha upphört.
4	Stenmur som går genom igenväxningsmark. Det är tveksamt om marken ska klassas som jordbruksmark, och därmed är det något oklart om biotopskyddet fortfarande gäller. Öster om vägen har lövsly och unga lövträd vuxit upp, men marken är samtidigt stängslad för bete.
5	Stenmur som liksom objekt 4 sträcker sig genom igenväxningsmark, och det är tveksamt om biotopskyddet ska anses gälla här.

Biotopskyddsobjekt 1, Tångerödsbäcken. Denna sträcka av bäcken gränsar i öster (höger i bilden) mot svagt hävdad betesmark på före detta åker.

Biotopskyddsobjekt 2. Stenmur som i stor utsträckning är övervuxen av vegetation.

Biotopskyddsobjekt 3. Litet igenvuxet dike som omges av svagt hävdad betesmark. Här syns diket öster om Tångerödsvägen.

Biotopskyddsobjekt 4, stenmur. Det är tveksamt om marken som stenmuren går genom ska betraktas som jordbruksmark, och därmed är det något oklart om biotopskyddet gäller i det här fallet. Här syns stenmurens sträckning väster om Tångerödsvägen.

Biotopskyddsobjekt 5, stenmur. Liksom för objekt 4 är det tveksamt om biotopskyddet gäller i det här fallet. Här syns stenmurens sträckning väster om Tångerödsvägen.

5. Samlad bedömning och diskussion

Den utförda inventeringen har visat att det förekommer naturvärden enligt flera olika värdeklasser i området. Högst är naturvärdena i ek/hasselskogen väster om Tångerödsvägen. Att döma av de preliminära utbyggnadsplanerna i planens start-handling kommer merparten av naturvärdena att kunna sparas. Viktigast är att bevara ek/hasselskogen, vilken inte bara har höga naturvärden utan också används flitigt av den närbelägna förskolan. Skogen i område C kan komma att riskera ingrepp i den västra kanten närmast den öppna marken. Även om ingrepp sker i skogskanten borde det inom ramen för bebyggelsen vara möjligt att spara de två grova ekarna som finns här (se *figur 2*).

Även de utpekade biotopskyddsobjekten bör sparas så långt det är möjligt inom ramen för en utbyggnad. I andra hand kan man undersöka möjligheten av att flytta berörda objekt. Om stenmurar eller delar av stenmurar ska flyttas bör lämplig plats väljas i samråd med kulturhistoriskt sakkunnig.

Naturvärdena i området kan inte bara påverkas av eventuella ingrepp utan påverkas också av hur respektive område sköts och kommer att skötas. Detta kan inte alltid regleras i en detaljplan, men här vill vi ändå framhålla följande: De grova ekar som pekats ut som värdeelement i området har en gång stått öppet och solbelyst. Ekar som står öppet är artrikare och har längre livslängd än ekar i skuggiga lägen. Man bör undersöka möjligheterna av att frihugga, d v s röja bort uppväxande och skuggande träd och lövsly, i närheten av de ekar som tills relativt nyligen stått öppet.

Skötseln av vägkanterna längs Tångerödsvägen har hittills utförts så att en blomrik miljö gynnsam för flera rödlistade fjärilsarter skapats. Dessa arter gynnas av att slåtter utförs sent på säsongen, helst inte före mitten av juli, och med fördel ännu senare (augusti/september). Detta gynnar inte bara fjärilar utan också många andra arter, t ex bland humlor och andra vildbin. Det är vidare viktigt att avslagen vegetation samlas upp och bortförs.

Referenser

ArtDatabanken. 2015: **Rödlistade arter i Sverige 2015**. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Artportalen. 2016: **Artportalen**. www.artportalen.se. Artrapporteringsystem. Data kontrollerade i november 2016.

Jonasson, I. 2009: **Tjörn, landskap, växter**. Båtdokgruppen.

Länsstyrelsen Västra Götaland. 2016: **Informationskartan Västra Götaland**. <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Vastragotaland/Infokartan/>. Databas över riksintressen, skyddade områden, lövskogsinventering, våtmarksinventering, Skogsstyrelsens nyckelbiotoper m m. Data kontrollerade i november 2016.

Skogsstyrelsen. 2016: **Skogens pärlor**. <http://www.skogsstyrelsen.se/skogens-parlor/Nyckelbiotop/?objektid=2943047>. Information om berörd nyckelbiotop.

Tjörns kommun. 1993: **Vattenöversikt**. Antagen av kommunfullmäktige 1993-12-16. **GF Konsult AB**.

Tjörns kommun. 2008: **Naturvårdsprogram för Tjörns kommun. Del III: Objekt-katalogen**. GF Konsult AB, juni 2008.

Naturvärdesklasser, vad de innebär och vad de ungefär motsvaras av enligt svensk standard för naturvärdesinventering (SS 199000:2014)

Naturvärdesklass	Förtydligande
<p>Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1 störst positiv betydelse för <i>biologisk mångfald</i></p>	<p>Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.</p>
<p>Högt naturvärde – naturvärdesklass 2 stor positiv betydelse för <i>biologisk mångfald</i></p>	<p>Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.</p> <p>Naturvärdesklass 2 motsvarar ungefär Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, lövskogsinventeringens klass 1 och 2, ängs- och betesmarksinventeringens klass <i>aktivt objekt</i>, ängs- och hagmarksinventeringens klass 1–3, ädel-lövskogsinventeringen klass 1 och 2, skyddsvärda träd enligt åtgärdsprogrammet, våtmarksinventeringens klass 1 och 2, rikkärrsinventeringens klass 1–3, limniska nyckelbiotoper, skogsbrukets klass <i>urvatten</i>, värdekärnor i naturreservat samt fullgoda Natura 2000-naturtyper. Detta förutsatt att de inte uppfyller högsta naturvärde.</p>
<p>Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3 påtaglig positiv betydelse för <i>biologisk mångfald</i></p>	<p>Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.</p> <p>Naturvärdesklass 3 motsvarar ungefär ängs- och betesmarksinventeringens klass <i>restaurerbar ängs- och betesmark</i>, Skogsstyrelsens <i>objekt med naturvärde</i>, lövskogsinventeringens klass 3, ädellövskogsinventeringens klass 3, våtmarksinventeringens klass 3 och 4 samt skogsbrukets klass <i>naturvatten</i>.</p>
<p>Visst naturvärde – naturvärdesklass 4 viss positiv betydelse för <i>biologisk mångfald</i></p>	<p>Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.</p> <p>Naturvärdesklass 4 motsvarar inte någon klass i de större nationella inventeringar som gjorts. Naturvärdesklass 4 motsvarar ungefär områden som omfattas av generellt biotopskydd men som inte uppfyller kriterier för högre naturvärdesklass.</p> <p>Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. äldre produktionsskog med flerskiktat trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas.</p>

Norconsult AB

Theres Svensson gata 11

Box 8774, 402 76 Göteborg

031 – 50 70 00, fax 031-50 70 10

www.norconsult.se